

FRAMEWORK FOR GOOD PRACTICE IN RESEARCH

(goedgekeurd door de Onderzoeksraad van 10 juli 2020 – update 15 februari 2022)

INLEIDING

De Universiteit Gent erkent haar verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat de hoogste normen van integriteit, ethiek en professionaliteit in acht worden genomen bij het uitvoeren van onderzoek. Dit kader bevat algemene principes en richtlijnen om goede praktijken in onderzoek in alle disciplines en vakgebieden te bevorderen. Goede onderzoekspraktijken zijn van toepassing in alle fasen van de onderzoekscyclus en -carrière, of het nu gaat om het uitvoeren van onderzoek, het voorbereiden van publicaties, het samenwerken met partners, het uitvoeren van beoordelingen, het uitvoeren van maatschappelijke valorisatieactiviteiten, het begeleiden van andere onderzoekers of het leiden van een onderzoekseenheid.

Bij het uitvoeren van alle onderzoek verwacht de universiteit dat deze onderwerpen worden begrepen en geobserveerd door alle universitaire medewerkers en andere onderzoekers die onderzoek doen op het terrein van de universiteit of onder auspiciën van de Universiteit Gent (hierna genaamd 'onderzoekers'). Het kader is relevant voor onderzoekers in alle loopbaanfasen (startend, postdoc, professoren) en dient als een gedeelde verantwoordelijkheid te worden opgevat.

Dit kader voor goede praktijken is algemeen van aard; er kunnen specifieke facultaire richtlijnen bestaan. Van onderzoekers die tegelijkertijd bij een andere instelling werken, mag worden verwacht dat zij zich ook aan de codes of richtlijnen van die andere instelling houden.

ONDERWERPEN IN ALFABETISCHE VOLGORDE

Aankopen

Aankopen en besteding van middelen moeten gebeuren overeenkomstig de voorwaarden van een eventuele onderzoeksfinancieringsovereenkomst en de financiële regelgeving van de universiteit.

<https://www.ugent.be/intranet/nl/op-het-werk/finadmin/richtlijnen/richtlijnen.htm>

Academische bibliografie (Biblio)

Biblio is zowel de academische bibliografie (overzicht van onderzoeksresultaten in de vorm van publicaties en datasets) als de institutionele repository (online database met de volledige teksten van publicaties) van de Universiteit Gent.

De universiteit eist van haar (co)auteurs dat zij hun wetenschappelijke publicaties registreren en in Biblio deponeren, evenals alle gerelateerde onderzoeksdatasets. Om publicaties in Biblio te deponeren, moet het geaccepteerde manuscript van de auteur (ook bekend als postprint version) worden geüpload. Als alternatief, of als aanvulling, kunnen onderzoekers de uitgeversversie uploaden (ook wel bekend als version of record) als zij toestemming hebben om deze versie te deponeren en publiekelijk beschikbaar te maken via hun institutionele repository.

Gerelateerde onderwerpen: affiliatie, auteursrecht, open access

Access and Benefit Sharing

Onderzoekers die toegang hebben tot genetische hulpbronnen moeten de nationale en internationale wetgeving inzake Access and Benefit Sharing (ABS) naleven. Genetische hulpbronnen omvatten levende of dode organismen (zoals planten, dieren, bacteriën, enz.) of delen of afgeleiden daarvan.

De ABS-wetgeving is ook van toepassing op de toegang tot traditionele kennis (d.w.z. kennis, innovaties en praktijken van inheemse en plaatselijke gemeenschappen die de belichaming vormen van traditionele levenswijzen die van belang zijn voor het behoud en het duurzame gebruik van de biologische diversiteit).

De nationale ABS-regelgeving van het land van oorsprong kan eisen en voorwaarden stellen met betrekking tot het gebruik van (elementen van) hun biodiversiteit. Veel landen zijn partij bij het Nagoya-protocol, dat een juridisch kader biedt voor de uitvoering van ABS. In de EU-verordening betreffende het Nagoya-protocol is bepaald dat gebruikers van genetische rijkdommen voorafgaande geïnformeerde toestemming van het land van oorsprong moeten krijgen voor toegang tot en gebruik van het materiaal.

Met het land van oorsprong moeten contractuele afspraken worden gemaakt over de verdeling van de baten die voortvloeien uit het gebruik van de genetische hulpbronnen, voordat met het onderzoek wordt begonnen. Deze eisen kunnen uiteenlopen van uitgebreid en complex tot minimaal en administratief. Onderzoekers moeten bewijzen van deze due diligence verzamelen en bewaren.

<https://www.ugent.be/intranet/en/research/ethics/nagoya>

Gerelateerde onderwerpen: ethiek in onderzoek, material transfer agreement

Affiliatie

Bij het aanbieden van onderzoeksoutput voor publicatiedoeleinden moeten onderzoekers één van volgende affiliatielabels gebruiken:

- Ghent University
- UGent
- Universiteit Gent
- Ghent University Hospital
- UZGent

- Universiteit Gent, Campus Kortrijk
- Ghent University, Campus Kortrijk
- UGent, Campus Kortrijk
- Universiteit Gent, Ostend Science Park
- Ghent University, Ostend Science Park
- UGent, Ostend Science Park
- Ghent University Global Campus, Songdo

Het is onvoldoende enkel de naam van de faculteit, vakgroep of onderzoekseenheid te vermelden als affiliatie.

<https://www.ugent.be/intranet/nl/op-het-werk/onderzoek-onderwijs/onderzoek/impact/publiceren>

Gerelateerde onderwerpen: academische bibliografie, auteurschap, ORCID

ALLEA-code > zie *Wetenschappelijke integriteit*

Artificiële intelligentie

In Europa zijn de ethische richtsnoeren van de EU voor betrouwbare AI algemeen erkend als de leidende ethische beginselen inzake AI. Bij de ontwikkeling en toepassing van AI moeten onderzoekers rekening houden met ethische normen inzake menselijke inbreng en toezicht, privacy en gegevensbeheer, diversiteit, non-discriminatie en billijkheid, verantwoordingsplicht, transparantie, en maatschappelijk en ecologisch welzijn.

<https://www.ugent.be/intranet/en/research/ethics/ai>

Verwante onderwerpen: ethiek in onderzoek

Auteursrecht

Onderzoekers zijn onderworpen aan het auteursrecht (of 'copyright'), zowel wanneer zij gebruik maken van het werk van anderen als wanneer zij hun onderzoeksresultaten publiceren in een artikel of presentatie. Onderzoekers die gebruik willen maken van het werk van anderen zijn verplicht om de uitdrukkelijke toestemming van de auteur(s) of de auteursrechthebbende(n) te krijgen wanneer dat van toepassing is. In hun hoedanigheid van auteur kunnen onderzoekers hun auteursrecht overdragen aan een uitgever. In dat geval moeten zij zich goed bewust zijn van de gevolgen van dergelijke overdracht.

<https://onderzoektips.ugent.be/nl/tips/00001651/>

Gerelateerde onderwerpen: commercialisering, intellectuele eigendom, open access

Auteurschap

Volgens de ALLEA-code zijn alle auteurs volledig verantwoordelijk voor de inhoud van een publicatie, tenzij anders vermeld.

- Alle auteurs zijn het eens over de volgorde van de auteurs, waarbij zij erkennen dat het auteurschap zelf gebaseerd is op een belangrijke bijdrage aan het ontwerp van het onderzoek, de relevante gegevensverzameling of de analyse of interpretatie van de resultaten. Auteurs erkennen belangrijk werk en intellectuele bijdragen van anderen,

waaronder medewerkers, assistenten en financiers, die het gerapporteerde onderzoek in passende vorm hebben beïnvloed, en citeren correct gerelateerd werk.

- Onderzoekers houden zich aan dezelfde criteria als die welke hierboven zijn beschreven, of ze nu publiceren in een tijdschrift met een abonnement, een open access-tijdschrift of in een andere alternatieve publicatievorm.
- Wie als auteur kan worden genoemd, moet bij het begin (of in ieder geval in een zo vroeg mogelijk stadium) van een samenwerking worden besproken.

Om onderzoekers te helpen bij deze bepaling zijn [tien tips](#) verzameld. Ook zijn er specifieke bepalingen uitgewerkt door o.a. tijdschriften, financieringsinstanties, academische organisaties en de faculteiten van de Universiteit Gent.

<https://www.ugent.be/intranet/nl/op-het-werk/onderzoek-onderwijs/onderzoek/impact/publiceren/auteurschap.htm>

Gerelateerde onderwerpen: affiliatie, ethiek in onderzoek, wetenschappelijke integriteit

AVG > zie Persoonsgegevens

Biobank en menselijk lichaamsmateriaal

Een biobank slaat menselijk biologisch materiaal op, samen met gegevens over het materiaal en de donor(en). Het verzamelen en opslaan van menselijk biologisch materiaal voor wetenschappelijk onderzoek moet aan deze voorschriften voldoen:

- Elke verzameling en opslag van menselijk biologisch materiaal voor wetenschappelijk onderzoek moet een ethische goedkeuring krijgen.
- Alle biobanken moeten geregistreerd worden bij het Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten (FAGG). In samenwerking met HIRUZ (UZ Gent) heeft de Universiteit Gent een centraal register van de biobanken opgericht en vergemakkelijkt ze de centrale registratie bij het FAGG. Onderzoekers van de Universiteit Gent en het Universitair Ziekenhuis Gent moeten hun biobank registreren.

Bij het gebruik van menselijk lichaamsmateriaal moeten onderzoekers rekening houden met de toestemming en rechten van de donor. De Commissie voor Medische Ethiek van het UZ Gent behandelt verzoeken met betrekking tot menselijk lichaamsmateriaal.

<https://www.ugent.be/intranet/en/research/ethics/human-material.htm>

<https://www.ugent.be/intranet/en/research/ethics/biobank>

Gerelateerde onderwerpen: ethiek in onderzoek, mensen in onderzoek

Belangenconflict

Een belangenconflict is elke situatie waarin de belangen van een onderzoeker samenkomen en diens professioneel gedrag of oordeel kunnen beïnvloeden. Deze belangen kunnen bijvoorbeeld van financiële aard zijn (bijv. nevenactiviteit, onderzoeksfinanciering afkomstig van privébedrijven, aandelenbezit), niet-financiële belangen (bijv. het ontvangen van productmonsters, media-aandacht), of persoonlijke belangen (bijv. familiale relaties, loopbaanambities).

Hoewel een belangenconflict op zich niet noodzakelijkerwijs een probleem is, moeten onderzoekers zich bewust zijn van alle belangen die hun professioneel gedrag of oordeel

kunnen beïnvloeden. Indien mogelijk moeten zij potentiële problematische belangenconflicten vermijden en, indien nodig, zich terugtrekken uit het vervullen van een bepaalde rol.

Het is de verantwoordelijkheid van de onderzoekers om altijd transparant te zijn over alle belangenconflicten, of die nu juridisch, ethisch, moreel, financieel, persoonlijk of anderszins van aard zijn. Voor Life Sciences moet het [kader van de International Committee of Medical Journal editors \(ICMJE\)](#) worden gevolgd, maar dit kader biedt mogelijk een leidraad voor alle disciplines.

In alle gevallen moet de financiering van het onderzoek worden vermeld.

Het is noodzakelijk om zo gedetailleerd en specifiek mogelijk te zijn bij het beschrijven van eventuele belangenconflicten.

Personeelsleden van de Universiteit Gent (dit geldt niet voor doctoraatsbursalen) zijn verplicht om te handelen volgens de [gedragscode inzake belangenconflicten](#) en om belangenconflicten te melden. Ze moeten ook toestemming vragen om een (rechtstreekse of onrechtstreekse) kapitaalinvestering of een ander financieel of eigendomsbelang te nemen in een spin-off van de Universiteit Gent of een spin-off van het Universitair Ziekenhuis Gent.

Gerelateerde onderwerpen: wetenschappelijke integriteit

BOZI > zie Financiering van onderzoek

Codex

De Codex brengt de vele regelgeving en gedragscodes samen die van toepassing zijn binnen de Universiteit Gent.

<https://codex.ugent.be>

Combineren van onderzoek met andere activiteiten

Van professoren wordt verwacht dat ze zich zowel institutioneel als maatschappelijk engageren. Maar daarnaast kunnen onderzoekers hun job of mandaat aan de Universiteit Gent combineren met andere betaalde of onbetaalde activiteiten.

- Alvorens enige andere professionele activiteit of "secundaire tewerkstelling" (als zelfstandige, freelancer, werknemer of anderszins) op te starten, moeten onderzoekers zich ervan vergewissen dat ze hiervoor de toelating hebben volgens de regels van de Universiteit Gent en/of hun financier. In sommige gevallen moeten dergelijke activiteiten formeel worden aangevraagd en goedgekeurd, of moeten ze worden geregistreerd. Onderzoekers moeten er in alle omstandigheden voor zorgen dat ze voldoende beschikbaar zijn (qua tijd) om hun taken en opdrachten aan de Universiteit Gent uit te voeren. Ze moeten er ook voor zorgen dat hun nevenactiviteiten geen belangenconflict veroorzaken.
- Onderzoekers - in het bijzonder doctorale en postdoctorale onderzoekers - die overwegen een tijdelijke opdracht uit te voeren (b.v. stage of detachering), moeten zich ervan vergewissen dat zij daarvoor toestemming krijgen.
- Onderzoekers die hun job of mandaat willen combineren met studies, moeten zich ervan vergewissen dat de Universiteit Gent en/of hun financier hen hiervoor toelaat.

<http://www.ugent.be/nl/vacatures/mobiliteit-loopbaanpaden/loopbaanpad/zap/inspiratiekader-institutioneel-maatschappelijk.htm>

Reglementering nevenactiviteiten per statuut:

- Academisch personeel (AAP en ZAP):
<https://www.ugent.be/nl/vacatures/mobiliteit-loopbaanpaden/loopbaanpad/aap/nevenactiviteiten/overzicht.htm>
- Integratiekader:
<https://www.ugent.be/intranet/nl/loopbaan/integratie/integratienevenactiviteiten.htm>
- IOF Business Developers: <https://codex.ugent.be/?regid=REG000144>
- IDC-coördinatoren: <https://codex.ugent.be/?regid=REG000147>
- Dehoussebursalen: <https://codex.ugent.be/?regid=REG000085>

Gerelateerde onderwerpen: *belangenconflict, ondernemerschap, public engagement*

Commercialisering

Commercialisering heeft betrekking op het proces waarbij ideeën of onderzoek worden omgezet in verhandelbare producten, vermogenswinsten, inkomsten uit licenties en/of inkomsten uit de verkoop van nieuwe producten.

Aangezien de universiteit in het algemeen niet over de faciliteiten beschikt om producten te produceren, te verkopen en te distribueren, wordt bij de commercialisering bijna altijd een derde partij betrokken. Dit kan worden bereikt door de intellectuele eigendom in licentie te geven aan een bestaand bedrijf of door een nieuwe spin-off op te richten die zich bezighoudt met de ontwikkeling en exploitatie van de intellectuele eigendom.

Alle onderzoeksresultaten die waarde kunnen genereren, moeten vóór publicatie of presentatie in welke vorm dan ook worden gerapporteerd aan UGent TechTransfer (directie Onderzoeksangelegenheden).

<https://www.ugent.be/techtransfer/nl/academici>

Gerelateerde onderwerpen: *auteursrecht, dual use, intellectuele eigendom, ondernemerschap*

Copyright > zie Auteursrecht

Datamanagementplan

Een datamanagementplan (DMP) is een document dat specificereert hoe onderzoeksgegevens zowel tijdens als na een onderzoeksproject zullen worden behandeld, rekening houdend met wat gepast is gezien het soort gegevens dat wordt gegenereerd of gebruikt. Het wordt beschouwd als een goede praktijk in onderzoeksdatamanagement.

Een DMP identificeert de belangrijkste acties en strategieën om ervoor te zorgen dat onderzoeksgegevens van hoge kwaliteit, veilig, duurzaam en - voor zover mogelijk - toegankelijk en herbruikbaar zijn.

<https://www.ugent.be/en/research/datamanagement/before-research/datamanagementplan.htm>

Gerelateerde onderwerpen: open science, onderzoeksdatamanagement, onderzoeksgegevens

Dienstreizen

Voor alle werkgerelateerde reizen of dienstreizen met ten minste één overnachting moeten onderzoekers vóór de reis een reisaanvraag indienen via SAP. Zonder reisaanvraag is het mogelijk dat een onderzoeker niet gedekt is door een relevante verzekering of niet in staat is om de kosten terug te vorderen (indien van toepassing).

Onderzoekers wordt geadviseerd om te controleren of de bestemming veilig is alvorens de reis te organiseren.

<https://www.ugent.be/intranet/nl/loopbaan/dienststopdracht-buitenland>

Onderzoekers moeten zich ook houden aan het duurzaam reisbeleid van de Universiteit Gent.

<https://www.ugent.be/nl/univgent/waarvoor-staat-ugent/duurzaamheidsbeleid/projecten/duurzaamreisbeleid/overzicht.htm>

Dieren in onderzoek

De Universiteit Gent is van mening dat onderzoek met (laboratorium)dieren een meerwaarde heeft voor de ontwikkeling van kennis waar mens en dier baat bij hebben.

Deze overtuiging gaat hand in hand met een zoektocht naar alternatieve onderzoeksmethoden. Voor zover mogelijk moeten onderzoekers streven naar een onderzoekssetting zonder proefdieren. Wanneer proefdieren worden gebruikt, moeten onderzoekers manieren proberen te vinden om het aantal proefdieren en het lijden en/of ongerief dat deze dieren ondervinden, te verminderen. Het gebruik van proefdieren voor onderzoeksdoeleinden moet voldoen aan de nationale en EU-regelgeving en moet vóór het begin van het onderzoek worden goedgekeurd door een ethische commissie.

<https://www.ugent.be/nl/onderzoek/maatschappij/dierproeven>

Gerelateerde onderwerpen: ethiek in onderzoek

Disseminatie > zie Onderzoekscommunicatie

DORA > zie Onderzoeksevaluatie

Dual use

Onderzoek voor tweërlei gebruik of dual use onderzoek is onderzoek waarbij goederen, software of technologie worden ontwikkeld die nuttig zijn voor zowel civiele als militaire toepassingen. Dual use onderzoek kan worden uitgevoerd aan de Universiteit Gent, op voorwaarde dat:

- het gebruik van de onderzoeksresultaten voor civiele toepassingen niet onmogelijk wordt gemaakt.
- het onderzoek geen negatieve invloed heeft op de mensenrechten.
- de nodige zorg wordt besteed aan het vermijden van misbruik van het onderzoek in een later stadium.

De Universiteit Gent doet geen onderzoek dat enkel nuttig is voor militaire doeleinden. Alle onderzoeksvoorstellen waarbij militaire of defensiepartners, militaire of defensiefinanciering of de uitvoer van goederen, software of technische kennis voor tweëerlei gebruik buiten de Europese Unie betrokken zijn, moeten worden gemeld aan het aanspreekpunt Dual-use van de Universiteit Gent en moeten voldoen aan het dual use onderzoeksbeleid van de universiteit. Het Dual use Contactpunt zal de onderzoekers helpen bij de nodige ethische goedkeuring en administratie (bijv. bij het aanvragen van een verplichte exportvergunning bij het delen van dual use technologie) van het onderzoek.

<https://www.ugent.be/intranet/nl/op-het-werk/onderzoek-onderwijs/onderzoek/context/ethiek/dualuse>

Gerelateerde onderwerpen: ethiek in onderzoek

Duurzaamheid in onderzoek

Aan de UGent worden onderzoekers aangemoedigd om de milieu-impact van hun onderzoeksactiviteiten te minimaliseren. De duurzame uitvoering van een onderzoeksproject begint in de planningsfase en gaat door gedurende de hele looptijd van het project. Enkele maatregelen die individuen en instellingen kunnen overwegen zijn: verminderen, hergebruiken en recyclen, groene aankopen van projectgerelateerde materialen promoten, de duurzaamheid van evenementen verzekeren, emissiearme vormen van transport gebruiken, duurzame en hernieuwbare vormen van energie gebruiken,...

Ook worden de Sustainable Development Goals (SDG's) van de Verenigde Naties steeds vaker gebruikt als overkoepelend kader om het duurzaamheidsdenken te verankeren in de werking van regeringen, organisaties en ook in onderzoek. Onderzoekers worden aangemoedigd om zich vertrouwd te maken met het SDG-raamwerk en dit waar relevant op een geïntegreerde en constructieve manier toe te passen in hun onderzoek.

<https://www.ugent.be/intranet/en/research/soc-value/sdg-research.htm>

Gerelateerde onderwerpen: impact, dienstreizen

Enquêtes

Bij het uitvoeren van een onderzoekenquête is de kans groot dat er persoonsgegevens worden verzameld en/of verwerkt. Persoonsgegevens zijn wettelijk beschermd door de AVG en onderzoekers moeten zich houden aan deze Europese privacywetgeving. Het gebruik van een enquête voor het verzamelen van (speciale categorieën van) persoonsgegevens van onderzoeksdeelnemers kan specifieke ethische kwesties aan de orde stellen die een ethische goedkeuring vereisen.

Bij de ontwikkeling van enquêtevragen moet rekening worden gehouden met de methodologische normen binnen het eigen vakgebied.

Gerelateerde onderwerpen: ethiek in onderzoek, persoonsgegevens

Ethiek in onderzoek

Ethiek draagt bij aan de kwaliteit van het onderzoek en de legitimatie ervan: het laat alle betrokkenen en het publiek zien dat het onderzoek op een verantwoorde manier wordt uitgevoerd en draagt zo bij aan het vertrouwen in onderzoek. De Universiteit Gent verlangt van

haar onderzoekers dat ze de hoogste ethische principes naleven. Zo moeten de rechten, de waardigheid en het welzijn van alle betrokkenen worden beschermd en moet het onderzoek op een transparante en onafhankelijke manier worden uitgevoerd.

De Universiteit Gent wil haar onderzoekers ondersteunen bij het identificeren van de ethische kwesties die verband houden met specifieke onderzoeksthema's - om ervoor te zorgen dat het onderzoek in overeenstemming is met de ethische principes - en de ethische commissie die advies of formele ethische goedkeuring kan geven.

Volgende onderwerpen worden afzonderlijk besproken in dit kader:

- Access and Benefit Sharing en het Nagoya Protocol
- Artificiële intelligentie (AI)
- Dieren in onderzoek
- Dual use
- Biobanken en menselijk lichaamsmateriaal
- Mensen in onderzoek
- Ethics dumping
- Mensenrechten
- Persoonsgegevens, privacy, AVG
- Public engagement
- Veldwerk

<https://www.ugent.be/intranet/nl/op-het-werk/onderzoek-onderwijs/onderzoek/context/ethiek>

Gerelateerde onderwerpen: wetenschappelijke integriteit

Ethische dumping

Ethische dumping is de opzettelijke of onopzettelijke export van onderzoekspraktijken die als onethisch kunnen worden beschouwd, naar lage- en middeninkomenslanden, waar ethische voorschriften mogelijk minder streng zijn of bestuursstructuren mogelijk minder goed ontwikkeld zijn. Het is de praktijk om ethisch gevoelig onderzoek in het buitenland te doen op een manier die ethisch gezien niet getolereerd zou worden in België. Het is passend om onderzoek te doen dat om een bepaalde reden niet per se buiten de EU hoeft te worden uitgevoerd, binnen de EU.

De UGent-onderzoekers dienen zich te onthouden van het aangaan van projecten of samenwerkingsverbanden die een risico op ethische dumping met zich meebrengen, of maatregelen te nemen om dit risico te voorkomen.

Gerelateerde onderwerpen: ethiek in onderzoek, veldwerk, persoonsgegevens

Evaluatie van onderzoek

Evaluatie van onderzoek verwijst naar de evaluatie van de kwaliteit en de impact van het onderzoek. Onderzoeksevaluatie vormt de kern van het academische belonings- en stimuleringssysteem. Het speelt een sleutelrol bij de rekrutering en bevordering van onderzoekers, bij de evaluatie van onderzoeksgroepen en -instellingen, bij de verdeling van de onderzoeksfinanciering, enz. Een grote verscheidenheid aan onderzoeksoutputs en -resultaten (wetenschappelijke publicaties, data en software, invloed op beleid en praktijk, betrokkenheid van het publiek, etc.) kan worden geëvalueerd, met behulp van kwalitatieve

en/of kwantitatieve methoden (inclusief de toepassing van bibliometrische indicatoren en peer review).

Om geschikte evaluatiemethodologieën voor een brede waaier van evaluatiedoelinden te bevorderen, heeft de Universiteit Gent richtlijnen ontwikkeld voor de evaluatie van onderzoek (met inbegrip van richtlijnen voor een verantwoord gebruik van indicatoren, en een inspiratiekader met onderzoeksdimensies).

<https://www.ugent.be/nl/onderzoek/ugent/evaluatie/evaluatie.htm>

Gerelateerde onderwerpen: feedback en evaluatie, impact, onderzoekscommunicatie, peer review, public engagement

Feedback en evaluatie

De Universiteit Gent beschikt over verschillende formele en informele evaluatie- en feedbackmechanismen. Feedback wordt gezien als een krachtige hefboom voor waardering, motivatie en groei, en is een belangrijk mechanisme om misverstanden en conflicten te voorkomen. Het kan ad hoc gebeuren tussen medewerkers en managers of tussen collega's onderling.

Feedback kan ook worden geïntegreerd in formele evaluatieprocedures. Een specifiek loopbaanevaluatiebeleid - met specifieke vereisten, doelstellingen, procedures en tijdspaden - is van toepassing op professoren, assistenten en wetenschappelijk personeel. Doctorandi zijn verplicht om jaarlijks een zelfreflectierapport in te dienen. Extern gefinancierde onderzoekers worden ook geëvalueerd door hun financierende instantie. Deze formele evaluaties kunnen cruciaal zijn voor de loopbaanontwikkeling en/of voor de voortzetting van het onderzoeksproject.

<https://www.ugent.be/intranet/nl/loopbaan/leiderschap/openfeedbackcultuur.htm>

<https://www.ugent.be/intranet/nl/loopbaan/loopbaanontwikkeling>

Gerelateerde onderwerpen: leiderschap, psychosociaal welzijn, onderzoeksevaluatie, opleiding en professionalisering van onderzoekers

Financieel projectbeheer

Alle onderzoekers moeten zich houden aan de voorwaarden van een subsidie of contract met betrekking tot een project. Ze moeten ook voldoen aan de richtlijnen van de universiteit met betrekking tot de aankoop of verwerving van materialen, apparatuur of andere middelen, en het inhuren van personeel. Ten slotte moeten zij meewerken aan elke wettelijke externe of interne controle of audit van de financiën met betrekking tot het project.

De Universiteit Gent gebruikt SAP als financieel projectbeheersysteem voor alle soorten projecten en financiële transacties en heeft een front-office model ingevoerd, wat op termijn zal leiden tot een betere ondersteuning van onderzoekers door het samenbrengen van kennis en skills.

<https://www.ugent.be/intranet/nl/op-het-werk/onderzoek-onderwijs/onderzoek/financiering-admin/administratie/projectadministratie>

Gerelateerde onderwerpen: financiering voor onderzoek, GISMO

Financiering voor onderzoek

Voor een overzicht van de meest actuele onderzoeksfinancieringsmogelijkheden, raadpleeg de specifieke webrubriek en/of schrijf je in voor de elektronische nieuwsbrief ('BOZI')

De [Ghent University Funding Academy](#) biedt ondersteuning aan alle onderzoekers die een financieringsvoorstel uitwerken.

Alvorens een financieringsvoorstel in te dienen bij een externe financieringsinstantie, dienen onderzoekers de aanvraag te laten goedkeuren door de adviseurs van de financieringscellen van de directie Onderzoeksangelegenheden. Zij helpen bij het opstellen van een begroting volgens de regels en voorschriften van de financier, controleren of aan de criteria van de subsidieoproep wordt voldaan, vragen een financiële controle aan en adviseren over alle relevante zaken met betrekking tot de aanvraagprocedure.

Bij het zoeken en accepteren van externe financiering is het van belang dat de belangen van alle stakeholders en de belangen en reputatie van de individuele aanvrager en de universiteit als geheel worden geborgd.

<https://www.ugent.be/intranet/nl/op-het-werk/onderzoek-onderwijs/onderzoek/financiering-admin/administratie/projectadministratie>

Funding Academy > zie Financiering voor onderzoek

GDPR > zie Persoonsgegevens

Geïnfomeerde toestemming

Wanneer bij het onderzoek menselijke deelnemers betrokken zijn, hebben onderzoekers hun geïnfomeerde toestemming (of 'informed consent') nodig. In een proces van geïnfomeerde toestemming krijgen de deelnemers volledige en begrijpelijke informatie over de belangrijkste aspecten van het onderzoek en, indien van toepassing, de verwerking van persoonsgegevens. Ook krijgen zij de uitdrukkelijke verzekering dat deelname vrijwillig is en te allen tijde kan worden beëindigd. Tot slot stemmen zij expliciet in met de deelname aan het onderzoek, bijv. door het toestemmingsformulier te ondertekenen of hun mondelinge toestemming te geven.

In de toestemmingsverklaring wordt aan de deelnemers toestemming gevraagd om: deel te nemen aan het onderzoek, in de toekomst (indien van toepassing) opnieuw contact op te nemen, hun gegevens te archiveren en indien nodig de gegevens te publiceren en/of beschikbaar te stellen voor toekomstig onderzoek.

Indien de verwerking van persoonsgegevens binnen een onderzoeksproject gebaseerd is op toestemming als wettelijke grond, moeten onderzoekers bovendien expliciete toestemming vragen om de persoonsgegevens van hun deelnemers te verzamelen en te verwerken. In dit geval moeten de onderzoekers ervoor zorgen dat deze toestemming en de informatie die aan

de deelnemers wordt verstrekt, aan een aantal voorwaarden voldoen om conform de wetgeving terzake te zijn.

<https://onderzoektips.ugent.be/nl/tips/00001772/>

Gerelateerde onderwerpen: ethiek in onderzoek, personen in onderzoek, persoonsgegevens

Geheimhouding > zie Non-disclosure agreement

Gepast gedrag

Aan de Universiteit Gent wordt van iedereen verwacht dat ze op een zorgzame en respectvolle manier met elkaar omgaan.

- Eén specifieke gedragscode bevat richtlijnen die de universiteit van belang acht in de brede context van intermenselijk gedrag: <https://www.ugent.be/intranet/nl/op-het-werk/welzijn/psychosociaal-welzijn/oggw/gg.htm>
- Een andere gedragscode bevat de richtsnoeren die moeten bijdragen tot de opheffing van discriminatie en tot de individuele ontwikkeling van de onderlinge contacten en de wederzijdse verrijking tussen de leden van de universiteit, teneinde een gemeenschap met diverse achtergronden te bevorderen. <https://www.ugent.be/nl/univgent/waarvoor-staat-ugent/diversiteit-en-gender/omgaanmetdiversiteit/antidiscriminatieverklaring.pdf>

Gerelateerde onderwerpen: leiderschap en supervisie, psychosociaal welzijn

Genetische bronnen > zie Access and Benefit Sharing

Gevaarlijke stoffen > zie Veiligheid op het werk

GISMO

Het onderzoeksinformatiesysteem van de Universiteit Gent of GISMO is beschikbaar voor onderzoekers om elementen van de administratieve levenscyclus van onderzoek te faciliteren (aanvraag voor BOF- en IOF-financiering, beheer van iemands persoonlijk profiel, curatie van iemands academische cv, registratie van onderzoekseenheden, registratie van contracten). GISMO fungeert ook als de database van onderzoeksprojecten.

- Alle actieve UGent-onderzoekers zijn verplicht om in hun persoonlijk profiel minstens één onderzoeksdiscipline (niveau 4) aan te duiden.
- Onderzoekers kunnen de verplichte informatie over hun onderzoeksprojecten invullen en bijwerken via de projectfiches.
- Bepaalde informatie wordt ook extern beschikbaar gesteld via de research explorer.

<https://www.ugent.be/intranet/nl/op-het-werk/onderzoek-onderwijs/onderzoek/financiering-admin/administratie/qismo>

Gerelateerde onderwerpen: ORCID

Handtekeningen

Indien een onderzoeksvoorstel, intentieverklaring of offerte formeel ondertekend moet worden op naam van de Universiteit Gent, is de rector de enige die daartoe gemachtigd is. Men dient contact op te nemen met de bevoegde financieringscel van de directie Onderzoeksangelegenheden om de ondertekeningprocedure te regelen.

<https://www.ugent.be/intranet/nl/op-het-werk/onderzoek-onderwijs/onderzoek/financiering-admin/administratie/projectadministratie/budgetbevoegdheid.htm>

Impact

Impact wordt gedefinieerd als de (aantoonbare) bijdrage van onderzoek. Dit kan zich beperken tot academische of wetenschappelijke impact (d.w.z. het vergroten van kennis en het bevorderen van wetenschappelijke methode, theorie en toepassing binnen en over disciplines heen), maar in de meeste gevallen betekent impact dat het onderzoek gevolgen heeft voor de economie en de maatschappij. Het proces dat aan de basis ligt aan impact wordt (maatschappelijke) valorisatie genoemd. Ook de activiteiten die binnen dit proces (of 'impacttrajecten' of 'pathways to impact') worden ondernomen, zijn gevarieerd, bijvoorbeeld public engagement, wetenschapscommunicatie, actieonderzoek, technologietransfer, enz.

<https://www.ugent.be/intranet/nl/op-het-werk/onderzoek-onderwijs/onderzoek/impact/maatschappelijke-valorisatie>

Gerelateerde onderwerpen: onderzoek en media, evaluatie van onderzoek, onderzoekscommunicatie, public engagement

Informatieveiligheid

Informatie is uiterst waardevol in alle bedrijfsprocessen van de Universiteit Gent. Bij het verwerken, opslaan, delen en verzenden van informatie moeten onderzoekers hun gegevens op de juiste manier beveiligen en het informatiebeveiligingsbeleid van de Universiteit Gent toepassen. Speciale aandacht dient uit te gaan naar het beveiligen van vertrouwelijke, persoonlijke of gevoelige informatie. Afhankelijk van het risiconiveau vereisen deze gegevens vaak extra maatregelen om hun veiligheid (vertrouwelijkheid, integriteit en beschikbaarheid) zowel tijdens als na het onderzoeksproject te verzekeren.

<https://www.ugent.be/intranet/nl/op-het-werk/ict/informatieveiligheid>

Gerelateerde onderwerpen: persoonsgegevens

Informed consent > zie Geïnformeerde toestemming

Intellectuele eigendom

De Universiteit Gent wil de intellectuele eigendomsrechten (IP) die het resultaat zijn van onderzoek dat aan de universiteit wordt uitgevoerd, beschermen en de IP-rechten van derden vrijwaren.

Onderzoekers zijn verplicht om alle gepaste stappen te ondernemen om de IP-rechten die voortvloeien uit hun eigen werk te beschermen, in overeenstemming met het [Algemeen Reglement voor Onderzoek en Samenwerking van de Associatie Universiteit Gent](#). Zij dienen UGent TechTransfer te raadplegen bij de ontwikkeling van een geschikte strategie voor de bescherming en exploitatie van intellectuele eigendom, alvorens hun onderzoeksresultaten openbaar worden gemaakt door middel van eender welke publicatie of presentatie.

<https://www.ugent.be/techtransfer/nl/academici/intellectueleeigendom.htm>

Onderzoekers moeten ook de hulp van UGent TechTransfer invoeren als ze onderzoeksmateriaal willen leveren aan of ontvangen van andere instellingen of bedrijven, met inbegrip van (maar niet beperkt tot) informatie die vertrouwelijk moet worden behandeld. UGent TechTransfer zal juridische bijstand verlenen met betrekking tot het opstellen van en onderhandelen over de passende contracten (bijv. non-disclosure agreement, material transfer agreement).

<https://www.ugent.be/techtransfer/nl/academici/juridische-ondersteuning/nda.htm>

Niettegenstaande de vereisten inzake de bescherming van intellectuele eigendom, wordt van de onderzoekers verwacht dat zij hun onderzoeksresultaten communiceren en verspreiden.

Gerelateerde onderwerpen: commercialisering, material transfer agreement, non-disclosure agreement, onderzoekscommunicatie, open access, open science, vertrouwelijkheid

Klinische studies > zie Mensen in onderzoek

Laboreglement > zie Veiligheid op het werk

Leiderschap

Leiderschap aan de Universiteit Gent omvat een breed scala aan verantwoordelijkheden, rollen en engagementen.

- Van senior onderzoekers (met name vakgroepvoorzitters, groepsleiders en principal investigators) wordt verwacht dat ze een gezonde onderzoeksomgeving creëren waarin goede onderzoekspraktijken worden gepromoot en waarin alle onderzoekers hun onderzoeksproject en zichzelf kunnen ontwikkelen. Ondersteuning wordt geboden volgens de vijf verschillende leiderschapsrollen (leader, coach, manager, expert en entrepreneur). <https://www.ugent.be/intranet/nl/loopbaan/leiderschap>
- Voor doctorandi benoemt de faculteit officieel één of meerdere promotoren en/of een doctoraatsbegeleidingscommissie. De wederzijdse verwachtingen en verantwoordelijkheden van alle betrokken partijen in een doctoraatstraject worden expliciet gemaakt in het [Charter for doctoral students and supervisors](#).

Gerelateerde onderwerpen: feedback en evaluatie, gepast gedrag, psychosociaal welzijn

Loopbaanbegeleiding > zie Psychosociaal welzijn

Mailinglijsten

Onderzoekers die gebruik maken van mailinglijsten (bestaande uit postadressen of e-mailadressen) voor hun onderzoek (bijvoorbeeld het versturen van uitnodigingen voor deelname aan een enquête/interview) of voor onderzoeksactiviteiten (bijvoorbeeld het versturen van een uitnodiging voor een evenement/conferentie) moeten zich ervan bewust zijn dat zij persoonsgegevens verzamelen die vallen onder de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG/GDPR).

<https://onderzoektips.ugent.be/nl/tips/00001980/>

Gerelateerde onderwerpen: enquêtes, persoonsgegevens

Material transfer agreement

Een Material Transfer Agreement (MTA) is een contract dat de bescherming van het eigendomsrecht definieert bij het leveren of ontvangen van onderzoeksmateriaal aan en van andere instellingen of bedrijven. Onderzoeksmateriaal omvat, maar is niet beperkt tot, cellijnen, culturen, bacteriën, nucleotiden, eiwitten, transgene dieren, geneesmiddelen en chemicaliën. Naast het bepalen van de eigendom van het materiaal, regelt het contract vaak ook gebruiksbepalingen, bescherming van de intellectuele eigendom en geheimhoudingsclausules (cf. non-disclosure agreement). Voor elke uitwisseling van eigen onderzoeksmateriaal is een MTA vereist. Ook voor andere uitwisselingen is een MTA vaak voordelig.

[https://www.ugent.be/techtransfer/nl/academici/juridische-ondersteuning/nda.htm#Overdrachtvanmaterialen\(MTA\)](https://www.ugent.be/techtransfer/nl/academici/juridische-ondersteuning/nda.htm#Overdrachtvanmaterialen(MTA))

Gerelateerde onderwerpen: Access and Benefit Sharing, ethiek in onderzoek, intellectuele eigendom, non-disclosure agreement

Media en onderzoek

Het werken met de media kan helpen om verschillende doelgroepen te informeren en te sensibiliseren, te inspireren over nieuwe ontdekkingen of slecht en moeilijk begrepen zaken uit te leggen. Om effectief te zijn moet communicatie via de media zorgvuldig worden gepland en overwogen. Onderzoekers die op zoek zijn naar advies bij het opstellen van een persbericht of het plannen van een mediastrategie kunnen zich wenden tot de persdienst.

<https://www.ugent.be/intranet/nl/op-het-werk/communicatie/persbeleid/persbeleid.htm>

Gerelateerde onderwerpen: affiliatie, public engagement

Mensen in onderzoek

Alle onderzoek waarbij menselijke deelnemers, materiaal en/of gegevens betrokken zijn, moet voldoen aan de relevante wettelijke en ethische vereisten. Bijzondere aandacht moet worden besteed aan onderzoek waarbij kwetsbare groepen betrokken zijn (zoals hoogbejaarden, kinderen en mensen met een psychische aandoening), en aan geheime studies of andere projecten die geen volledige openheid geven aan de deelnemers.

Voor alle menselijke experimenten is een verplichte goedkeuring van een ethische commissie nodig vóór het begin van het onderzoek. De Commissie voor Medische Ethiek (of (Medisch) Ethisch Comité) is gevestigd in de Faculteit Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen en behandelt verzoeken betreffende menselijke patiënten die afkomstig zijn van alle faculteiten.

Onderzoekers die zich bezighouden met [klinische studies](#) zijn verplicht om hun projecten te registreren bij een aangewezen contactpunt alvorens een aanvraag voor financiering in te dienen.

<https://www.ugent.be/intranet/nl/op-het-werk/onderzoek-onderwijs/onderzoek/context/ethiek/medische-context.htm>

<https://www.ugent.be/intranet/nl/op-het-werk/onderzoek-onderwijs/onderzoek/context/ethiek/niet-medische-context.htm>

Gerelateerde onderwerpen: biobanken en menselijk materiaal, ethiek in onderzoek, persoonsgegevens

Mensenrechten

Om te voorkomen dat er wordt bijgedragen aan of geprofiteerd van schendingen van de mensenrechten, moeten alle onderzoekssamenwerkingen worden onderworpen aan een beoordeling van de gevolgen voor de mensenrechten. Bij deze beoordeling wordt nagegaan of de activiteiten kunnen bijdragen aan mensenrechtenschendingen of dat de partner betrokken is bij mensenrechtenschendingen.

Om de Universiteit Gent in staat te stellen te reageren op toekomstige mensenrechtenschendingen, bevatten samenwerkingsovereenkomsten bovendien een mensenrechtenclausule. Dit laat de Universiteit Gent toe om een samenwerking te beëindigen wanneer de partner betrokken is bij een ernstige of systematische schending van de mensenrechten. Een Commissie Mensenrechtenbeleid adviseert onderzoekers over geplande samenwerkingsverbanden.

<https://www.ugent.be/nl/univgent/waarvoor-staat-ugent/mensenrechten>

Gerelateerde onderwerpen: ethiek in onderzoek

Militair gebruik van onderzoek > zie Dual use

Nagoya Protocol > zie Access and Benefit Sharing

Nevenactiviteiten > zie Combineren van onderzoek met andere activiteiten

Non-disclosure agreement

Een geheimhoudingsovereenkomst of non-disclosure agreement (NDA) is een contract dat vertrouwelijke gegevens, eigendomsinformatie en/of intellectuele eigendom beschermt. Het wordt doorgaans ondertekend bij het ontvangen, verstrekken of uitwisselen van informatie die vertrouwelijk moet worden gehouden, of die deel kan uitmaken van een project- of consortiumcontract. Het kan worden ondertekend tussen twee (of meer) instellingen of bedrijven (meestal een onderling overeengekomen geheimhoudingsovereenkomst). Een ander soort NDA kan bestaan tussen een werkgever en zijn werknemer.

[https://www.ugent.be/techtransfer/nl/academici/juridische-ondersteuning/nda.htm#Geheimhoudingsovereenkomst\(NDAofCDA\)](https://www.ugent.be/techtransfer/nl/academici/juridische-ondersteuning/nda.htm#Geheimhoudingsovereenkomst(NDAofCDA))

Gerelateerde onderwerpen: intellectuele eigendom, material transfer agreement, vertrouwelijkheid

Off-campus activiteiten > zie Veldwerk

Ombudspersonen > zie Psychosociaal welzijn

ON/OFF campus working > zie Werkplek

Ondernemerschap

Onderzoekers kunnen hun job of mandaat combineren met het opzetten van een eigen zaak, en ondernemer worden. De Universiteit Gent ondersteunt actief onderzoekers die een idee of technologie naar de markt willen brengen.

- Een bedrijfsidee kan gebaseerd zijn op onderzoeksresultaten van de Universiteit Gent. In dat geval kunnen onderzoekers een beroep doen op de Dienst TechTransfer van de Universiteit Gent om een spin-offbedrijf op te richten. Ook de [business developers](#) van de universiteit ondersteunen business development activiteiten.
- Onderzoekers kunnen ook een bedrijfsidee hebben dat niet op hun onderzoek gebaseerd is. In dat geval kan [DO!](#) ondersteuning en algemene ondernemersbegeleiding bieden.

<https://www.ugent.be/techtransfer/en/support-for-academics/entrepreneurship>

Gerelateerde onderwerpen: combineren van onderzoek met andere activiteiten, commercialisering, intellectuele eigendom

Onderzoekscommunicatie

Van onderzoekers wordt verwacht dat zij over hun onderzoek communiceren. De Universiteit Gent respecteert het recht van de onderzoekers om de meest geschikte route en methode te kiezen voor de verspreiding van hun onderzoek. Onderzoekers worden uitgenodigd om een verscheidenheid aan kanalen en instrumenten te gebruiken om de impact van hun onderzoek te maximaliseren. Ze moeten zich niet beperken tot wetenschappelijke communicatie (bijv. peer-reviewed wetenschappelijke publicaties of presentaties op academische conferenties) of enkel tot onderzoeksresultaten. Onderzoekers kunnen bijvoorbeeld ook public engagement of andere activiteiten ondernemen als impacttraject.

Van onderzoekers wordt verwacht dat ze het Open Access-beleid van de Universiteit Gent en (indien van toepassing) van hun financieringsorganisatie respecteren. Vooraleer hun onderzoeksresultaten openbaar worden gemaakt, moeten ze alle nodige stappen ondernemen om de intellectuele eigendomsrechten die voortvloeien uit het onderzoek te beschermen.

Gerelateerde onderwerpen: auteurschap, impact, intellectuele eigendom, evaluatie van onderzoek, open access, peer review, public engagement

Onderzoeksdata

In de context van onderzoeksdatamanagement (RDM) verwijst het delen van data naar de praktijk van het publiekelijk delen van data van afgerond (of afgeronde delen van) onderzoek, d.w.z. buiten een project of onderzoeksteam om. Het delen van onderzoeksdata is geen alles-of-niets-keuze, maar een spectrum. Het varieert van het volledig openstellen van data aan de ene kant, tot het volledig gesloten houden van data aan de andere kant, met verschillende mogelijke vormen van beperkte/gecontroleerde toegang daartussen.

<https://www.ugent.be/en/research/datamanagement/after-research/sharing.htm>

Bij het overwegen van het delen van data is het belangrijk om zoveel mogelijk de FAIR-principes in acht te nemen. Deze principes beschrijven kenmerken die het hergebruik van data (en andere digitale objecten) door zowel mensen als machines mogelijk maken en verbeteren. De leidende principes zijn gevangen in het acroniem FAIR, wat staat voor: Findable, Accessible, Interoperable, Reusable. FAIR betekent niet dat de gegevens volledig open moeten zijn. Integendeel, de 'A' in FAIR betekent dat het duidelijk is hoe en - indien van toepassing - onder welke voorwaarden data toegankelijk zijn. Met andere woorden, data die alleen onder bepaalde beperkingen worden gedeeld, kunnen nog steeds FAIR zijn.

<https://www.ugent.be/en/research/datamanagement/after-research/fair-data.htm>

Open onderzoeksdata worden gedefinieerd als gegevens die 'vrijelijk kunnen worden gebruikt, gewijzigd en gedeeld door iedereen voor elk doel' (opendefinition.org). Er bestaat een groeiende consensus onder financieringsorganisaties, instellingen en andere belanghebbenden dat de toegang tot onderzoeksdata 'zo open als mogelijk, zo gesloten als nodig' moet zijn.

Gerelateerde onderwerpen: onderzoeksdatamanagement, open science, persoonsgegevens

Onderzoeksdatamanagement

Onderzoeksdatamanagement of Research Data Management (RDM) omvat alle acties die nodig zijn om ervoor te zorgen dat onderzoeksdata veilig, gemakkelijk te vinden, te begrijpen en te (her)gebruiken zijn, niet alleen tijdens een onderzoeksproject, maar ook op de langere termijn.

Volgens het RDM-beleid van de Universiteit Gent worden onderzoekers aangemoedigd (en soms verplicht) om bij de start van hun onderzoek een datamanagementplan (DMP) op te stellen, hun onderzoeksdata tijdens hun onderzoek zorgvuldig te beheren en op te slaan, en om relevante data te bewaren (en in de mate van het mogelijke) te delen voor verificatie en hergebruik na hun onderzoek. Indien van toepassing moeten onderzoekers ook rekening houden met de RDM-eisen van externe financieringsorganisaties en uitgevers, alsmede met relevante wetgeving (zoals AVG).

<https://www.ugent.be/en/research/datamanagement>

Gerelateerde onderwerpen: datamanagementplan, onderzoeksdata, open science

Onderzoeksinformatiesysteem > zie GISMO

Open Access

Open Access verwijst naar de praktijk van het online beschikbaar stellen van onderzoeksresultaten aan lezers binnen en buiten de onderzoeksgemeenschap om de impact van het onderzoek te maximaliseren. Onderzoekers kunnen rechtstreeks publiceren in een Open Access-tijdschrift, bij een Open Access uitgever of via een Open Access platform, of ze kunnen een full-tekst versie van een publicatie deponeren in een repository zoals de academische bibliografie Biblio en dit publiek toegankelijk maken (zogenaamde zelfarchivering).

De Universiteit Gent verplicht onderzoekers om een full-text versie van hun wetenschappelijke publicaties in Biblio te deponeren, en maakt deze full-text openbaar toegankelijk, soms na een embargoperiode en mits toestemming van de auteursrechthebbende(n).

<https://www.ugent.be/intranet/nl/op-het-werk/onderzoek-onderwijs/onderzoek/impact/publiceren>

Gerelateerde onderwerpen: academische bibliografie, open science

Open Science

De Universiteit Gent zet zich in om Open Science te bevorderen en te ondersteunen. Open Science omvat een breed scala aan praktijken, waaronder ervoor zorgen dat onderzoeksresultaten (zoals publicaties en onderzoeksdatasets) en leermiddelen toegankelijk en herbruikbaar zijn, maar ook niet-professionele wetenschappers betrekken bij onderzoek (bijvoorbeeld via burgerwetenschap).

Veel onderzoeksfinanciers moedigen de begunstigden sterk aan of eisen zelfs dat ze Open Science praktijken toepassen, met name in termen van open access tot publicaties en FAIRness van gegevens die voortkomen uit het door deze agentschappen gefinancierde onderzoek.

Onderzoekers die overgaan tot Open Science activiteiten moeten hun praktijken in overweging nemen en in evenwicht brengen met vereisten met betrekking tot b.v. intellectuele eigendom en de bescherming van persoonsgegevens.

<https://www.ugent.be/en/research/research-strategy/open-science.htm>

Gerelateerde onderwerpen: onderzoeksdata, open access, public engagement

Opleiding en professionalisering van onderzoekers

De Universiteit Gent biedt alle onderzoekers opleidings- en ontwikkelingsmogelijkheden. Deze initiatieven omvatten formele training, mentoring en andere activiteiten om onderzoekers te helpen groeien in hun verschillende rollen (bijvoorbeeld als professor, coach, leidinggevende...). Alle onderzoekers worden sterk aangemoedigd om een proactieve rol op te nemen in hun persoonlijke en professionele ontwikkeling. Zij moeten de relevante verplichte opleiding voltooien (bijvoorbeeld verplichte cursussen voor onderzoekers die met proefdieren werken). Van leidinggevend wordt verwacht dat zij de carrière en professionele ontwikkeling van hun onderzoekers stimuleren.

- Doctorandi kunnen deelnemen aan de doctoraatsopleiding die wordt gecoördineerd door de Doctoral Schools. Voor sommige doctorandi is het voltooien van (een deel van) het programma verplicht. <https://www.ugent.be/doctoralschools>
- Postdoctorale onderzoekers kunnen zich aansluiten bij het Postdoc Talent Management Programma of het mentorprogramma van de Universiteit Gent. <https://www.ugent.be/en/work/mobility-career/postdoc-talent-management>
- Nieuw aangestelde professoren kunnen deelnemen aan opleidingen over onderwijs, onderzoek, welzijn en leiderschap. Sommige opleidingen zijn verplicht. <https://www.ugent.be/nl/vacatures/mobiliteit-loopbaanpaden/loopbaanpad/zap/ondersteunend-programma/nieuwe-zap/nieuwe-zap.htm>

<https://www.ugent.be/intranet/en/research/career/training>

Gerelateerde onderwerpen: feedback en evaluatie, leiderschap en supervisie

ORCID

ORCID verwijst naar Open Research en Contributor iD, een unieke en persistente identifier die individuele onderzoekers ondubbelzinnig identificeert en onderscheidt van andere onderzoekers. Met een ORCID iD kunnen onderzoeksresultaten (zoals publicaties en datasets) aan de juiste persoon worden toegeschreven.

Alle actieve onderzoekers van de Universiteit Gent moeten zich registreren voor ORCID en deze opnemen in hun financieringsaanvragen (Bijzonder Onderzoeksfonds, Industrieel Onderzoeksfonds en FWO) en in hun onderzoeksoutput waar mogelijk.

Gezien de vele toepassingsmogelijkheden van ORCID is het raadzaam om voor de start van het onderzoek een ORCID aan te maken. De mogelijkheid om een ORCID te creëren en toe te wijzen aan de Universiteit Gent, is beschikbaar via GISMO. Het ORCID-profiel moet op 'publiek' worden gezet, zodat het tijdens evaluatieprocedures kan worden geraadpleegd.

<https://www.ugent.be/intranet/en/research/organisation/orcid.htm>

Gerelateerde onderwerpen: GISMO, onderzoekscommunicatie, open science

Peer review

Peer review is het proces waarbij het wetenschappelijk werk, het onderzoek of de ideeën van een auteur worden beoordeeld door andere experts in diens vakgebied.

De Universiteit Gent moedigt onderzoekers aan om niet alleen te publiceren in hoogwaardige peer-reviewed tijdschriften, maar ook om op te treden als peer-reviewers voor financieringsaanvragen, tijdschriften, andere vormen van publicaties en ethische beoordelingen. Peer review moet worden uitgevoerd volgens de hoogste professionele normen en in overeenstemming met de richtlijnen van de organisatie waarvoor het werk wordt verricht. De vertrouwelijkheid van het materiaal dat wordt beoordeeld, moet te allen tijde worden gewaarborgd.

Gerelateerde onderwerpen: belangenconflict, onderzoekscommunicatie, evaluatie van onderzoek, vertrouwelijkheid, wetenschappelijke integriteit

Persoonsgegevens

In onderzoeksprojecten waar persoonsgegevens worden verzameld en/of verwerkt, moeten onderzoekers voldoen aan de eisen van de Europese privacywetgeving, d.w.z. het Algemeen Reglement inzake Gegevensbescherming (GDPR of AVG), en aan de [Algemene Gedragscode voor de verwerking van persoonsgegevens en vertrouwelijke informatie van de Universiteit Gent](#).

<https://www.ugent.be/en/research/datamanagement/policies/privacy.htm>

<https://www.ugent.be/intranet/nl/op-het-werk/onderzoek-onderwijs/onderzoek/context/ethiek/medische-context.htm>

<https://www.ugent.be/intranet/nl/op-het-werk/onderzoek-onderwijs/onderzoek/context/ethiek/niet-medische-context.htm>

Gerelateerde onderwerpen: enquêtes, ethiek in onderzoek, mensen in onderzoek, mailinglijsten, onderzoeksdata, vertrouwelijkheid

Privacy > see Persoonsgegevens

Proefpersonen > zie Mensen in onderzoek

Psychosociaal welzijn

De Universiteit Gent hecht veel waarde aan de goede geestelijke gezondheid en het psychosociale welzijn van al haar onderzoekers. Trustpunt is het specifieke aanspreekpunt van de universiteit voor alle werkgerelateerde mentale welzijnsvraagstukken. Trustpunt biedt zowel online informatie als trainingssessies aan over hoe om te gaan met zaken als faalangst, conflicten, ongewenst gedrag, stress en burn-out. Er is specifieke begeleiding beschikbaar voor leidinggevendenden over hoe ze welzijnsproblemen binnen hun team kunnen aanpakken.

Onderzoekers kunnen zich wenden tot de vertrouwenspersonen van de universiteit en tot de facultaire vertrouwenspersonen voor individuele ondersteuning. Ze kunnen ook psychosociale problemen bespreken met een externe preventiemedewerker voor psychosociale aspecten. Doctorandi die problemen hebben die ze niet met hun promotor kunnen bespreken, kunnen contact opnemen met hun facultaire ombudspersoon voor doctorandi of met de institutionele ombudsdienst.

<https://www.ugent.be/intranet/nl/op-het-werk/welzijn/psychosociaal-welzijn>

Public engagement

De Universiteit Gent zet sterk in op het bereiken van impact door excellent onderzoek en beschouwt het als een goede praktijk om de communicatie en public engagement te richten op een aantal relevante doelgroepen, en om co-creatie van kennis mogelijk te maken. Onderzoekers moeten alle redelijke pogingen doen om de impact van hun werk te maximaliseren, of het nu gaat om de academische gemeenschap, potentiële eindgebruikers of het brede publiek.

<https://www.ugent.be/intranet/nl/op-het-werk/onderzoek-onderwijs/onderzoek/impact/maatschappelijke-valorisatie/public-engagement.htm>

Gerelateerde onderwerpen: impact, media en onderzoek, onderzoekscommunicatie, open science

Risicoanalyse > zie Veiligheid op het werk

SDG's > zie Duurzaamheid in onderzoek

Spin-off > zie Ondernemerschap

Stage > zie Combineren van onderzoek met andere activiteiten

Trustpunt > zie Psychosociaal welzijn

Uitgeverijen > zie Auteursrecht

Veiligheid op het werk

Onderzoek kan betrekking hebben op potentieel gevaarlijke situaties, bijvoorbeeld het gebruik van potentieel gevaarlijke apparatuur, stoffen of organismen. De veiligheid van de deelnemers en van onderzoekers en ander personeel moet te allen tijde voorrang krijgen en de gezondheids- en veiligheidsvoorschriften moeten strikt worden nageleefd. De onderzoekers moeten vertrouwd zijn met en zich houden aan het gezondheids- en veiligheidsbeleid en de

normen en codes die zowel door de universiteit als door hun onderzoekseenheid zijn opgesteld.

Passende en grondige risicobeoordelingen moeten met name worden uitgevoerd wanneer het onderzoek betrekking heeft op potentieel schadelijk materiaal of schade aan het milieu kan veroorzaken. Er moeten passende maatregelen worden getroffen en procedures worden opgesteld om de risico's weg te nemen, te beperken of doeltreffend te beheren.

Ondersteuning en middelen voor risicoanalyses zijn beschikbaar via de Interne Dienst voor Preventie en Bescherming op het Werk en de afdeling Milieu.

<https://www.ugent.be/intranet/nl/op-het-werk/welzijn>

<https://www.ugent.be/intranet/nl/op-het-werk/milieu>

<https://www.ugent.be/intranet/nl/loopbaan/ziekte-ongeval/arbeidsongeval>

<https://www.ugent.be/intranet/nl/op-het-werk/welzijn/welzijns-en-milieugids/laboreglement.htm>

Gerelateerde onderwerpen: veldwerk, psychosociaal welzijn werkplek

Veldwerk

Bij het uitvoeren van veldwerk of andere onderzoeksactiviteiten buiten de campus en in het buitenland, dienen onderzoekers te handelen volgens de lokale wetgeving, maar moeten ze ook de Belgische en EU-wetgeving als minimumnorm beschouwen. Om tijdens veldwerk aan de hoogste professionele normen te voldoen, moeten onderzoekers ook enkele ethische richtlijnen volgen.

Het wordt sterk aanbevolen om vooraf een risicobeoordeling uit te voeren, vooral wanneer u naar niet-EU-landen of naar afgelegen of potentieel gevaarlijke omgevingen reist. Een risicobeoordeling heeft tot doel de onderzoekers en anderen die betrokken zijn bij het veldwerk (personeel, studenten, ingehuurd personeel, deelnemers, ...), maar ook de omgeving waarin ze zullen werken, te beschermen.

Onderzoekers moeten te allen tijde de lokale culturen, houdingen en verwachtingen respecteren. Werken met onderzoeksdeelnemers in andere landen, met name niet-EU- of ontwikkelingslanden, kan specifieke ethische kwesties oproepen die een ethische goedkeuring vereisen.

Gezien de impact van het nemen van fysieke monsters is een belangrijke ethische reflectie. Ook heeft transnationale samenwerking de voorkeur boven eenrichtingsextractie van monsters of informatie.

Een aantal van bovenstaande richtlijnen zijn ook van toepassing op andere activiteiten buiten de campus, zoals onderzoeksverblijven, vergaderingen of andere (ook private) activiteiten die verband houden met activiteiten van de Universiteit Gent in het buitenland of op het terrein.

Gerelateerde onderwerpen: Access and Benefit Sharing, ethische dumping, ethiek in onderzoek, persoonsgegevens, veiligheid op het werk

Vertrouwelijkheid

Vertrouwelijkheid verwijst naar de plicht of expliciete (contractuele) verplichting van een onderzoeker of een derde partij aan wie informatie is toevertrouwd om die informatie vertrouwelijk te houden.

Gegevens zijn vertrouwelijk wanneer de verspreiding ervan onrechtmatig is en/of de eigenaar, de betrokken personen, de bedrijfsprocessen of het imago van de instelling kan schaden. Persoonsgegevens en onderzoeksresultaten die waarde kunnen genereren (in termen van commercialisering en/of maatschappelijke valorisatie) worden geclassificeerd als vertrouwelijke informatie. Op de verwerking van alle persoonsgegevens is de AVG van toepassing.

Algemene regels voor informatiebeveiliging dienen altijd te worden toegepast, maar afhankelijk van het risiconiveau vereisen vertrouwelijke gegevens vaak extra maatregelen om de veiligheid ervan te waarborgen, zowel tijdens als na afloop van het onderzoeksproject.

Onderzoekers moeten passende goedkeuring krijgen voordat ze vertrouwelijke informatie openbaar maken. Om de vertrouwelijkheid te formaliseren of af te dwingen kan een Non-Disclosure Agreement (NDA) worden ondertekend. Vertrouwelijkheidsclausules worden doorgaans opgenomen in bijvoorbeeld het proces van peer review.

Gerelateerde onderwerpen: informatieveiligheid, intellectuele eigendom, non-disclosure agreement, peer review, persoonsgegevens

Vertrouwelijke data > zie Vertrouwelijkheid

Vertrouwenspersonen > zie Psychosociaal welzijn

Werkplek

De Universiteit Gent opteert voor een structurele combinatie tussen werken op kantoor (on campus) en telewerk (off campus/online) als een duurzame vorm van werkorganisatie.

<https://www.ugent.be/intranet/nl/op-het-werk/on-off-campus-werken>

Gerelateerde onderwerpen: veiligheid op het werk, veldwerk

Wetenschappelijke integriteit

Wetenschappelijke integriteit is een conceptueel raamwerk dat de houding van onderzoekers en betrokkenen bij onderzoek beschrijft waarbij zij hun onderzoek uitvoeren volgens passende ethische, wettelijke en professionele kaders, verplichtingen en normen. Het gaat erom de juiste dingen te doen, ze goed te doen en op het juiste moment. Wetenschappelijke integriteit wordt gezien als onderdeel van de fundamentele professionele verantwoordelijkheden van onderzoekers en is inherent verbonden met de kwaliteitsborging van de dagelijkse onderzoekspraktijk.

Omdat wetenschappelijke integriteit een aanpak beschrijft voor het organiseren en uitvoeren van goed wetenschappelijk werk, gaat het meer om interpretatie en waardering, om het maken van de juiste keuzes binnen een bepaald kader. Hoewel er geen internationale consensus bestaat over de definitie van wetenschappelijke integriteit, biedt de European Code for Research Integrity of ALLEA-code volledige richtlijnen voor onderzoekers. De code beschrijft

de kernwaarden van onderzoek (integriteit) en geeft richting door het formuleren van good research practices, heldere omschrijvingen van onacceptabel gedrag en fraude, inclusief het vaststellen van de verantwoordelijkheid van alle stakeholders binnen de wetenschap. De Universiteit Gent onderschrijft de ALLEA-code en verwacht van elke onderzoeker dat hij de principes ervan naleeft en ervoor zorgt dat de mensen om hem heen deze ook naleven.

Onderzoekers die meer praktijkervaring willen opdoen met wetenschappelijke integriteit zijn welkom om zich in te schrijven voor de online training [Mind the GAP: training on Good Academic research Practices](#).

Verdenkingen van fraude of wangedrag bij onderzoek kunnen worden gemeld bij de Commissie voor Wetenschappelijke Integriteit (CWI).

<https://www.ugent.be/intranet/nl/op-het-werk/onderzoek-onderwijs/onderzoek/context/wetenschappelijke-integriteit>

Gerelateerde onderwerpen: ethiek in onderzoek